

Triodion: Det Heliga Korsets söndag

Orthros

Kontakion

Icke längre vaktar det brinnande svärdet Edens port, ty på ett märkligt och ärofyllt sätt har Korsets trä utsläckt dess flammor. Dödens udd och helvetets seger äro nu tillintetgjorda, ty Du, min Frälsare, har kommit och ropar till dem i dödsriket: ”Vänd åter till Paradiset.”

Eden port vaktas icke längre av det brinnande svärdet. Ty på en märkligt och ärofyllt plats har korsets trä utsläckt svärdets flammor.

Ikos

Pilatus ställde upp tre kors på Golgata, två för rövorna och ett för Livgivaren. När dödsriket såg Honom ropade det till dem som dväljes där nedan: ”O mina tjänare och krafter! Vem är det som har satt en spik i mitt hjärta? Ett träspjut har plötsligt trängt igenom mig och jag är söndersliten. Jag lider inom mig; min buk och mina sinnen våndas. Min ande skälver och jag är tvingad att kasta ut Adam och hans ättlingar. Ett träd förde dem till mitt rike, men nu för Korsets trä dem åter till Paradiset.

Exapostilarion för Uppståndelsen och sedan följande exapostilaria:

Denna dag skåda vi Kristi dyrbara Kors som sätts framför oss, låtom oss vörda det och glädja oss i tro. Låtom oss med kärlek hälsa Herren som av Sin fria vilja blev korsfäst därpå och bedja Honom att låta oss tillbedja Hans Heliga Lidande utan att fördömas och att uppnå uppståndelsen.

Allom helgade Härskarinna, med sann hängivenhet vörda vi nu Träet på vilket din Son sträckte ut Sina renaste händer och spikades fast för vår skull. Giv oss frid och förläna oss att komma fram till Hans Heliga Lidande som räddade världen. Måtte vi få tillbedja vid den strålande Påskens fest, Herrens dag som bringar ljus och glädje till hela skapelsen.

Lovprisningarna

Fyra stichera från Uppståndelsens Oktoechos i veckans ton, sedan följande från Triodion:

Vers 5: Loven Honom med puka och dans, loven Honom med strängospel och instrument.

Låtom oss höja våra röster och lovsjunga det dyrbara Korset med sånger; låtom oss kyssa det och ropa: O ärbara Kors, helga våra själar och kroppar med din kraft. Bevara från all fiendens illvilja dem som vörda Korset med sann aktning.

Vers 6: Loven Honom med klingande cymbaler, loven Honom med jublets cymbaler. Allt vad anda har love Herren.

Närma dig och hämta vatten som aldrig sinar och strömmar från Korsets nåd. Skåda det heliga Träet inför dig, källan till gudomliga gåvor, på vilket blod och vatten föll ifrån alltings Herres sårade sida. Av Sin egen vilja lyftes Han upp på Korset och med Honom har Han upplyft den dödliga människan.

Vers 7: Stå upp, Herre; Gud, upplyft din hand, förgät icke de arma.

O vördade Kors, du är Kyrkans fasta grundval, konungars styrka och munkars härlighet och försvar. När vi idag vörda dig fylles vi av ljus i hjärta och själ, genom den gudomliga nåden från vår Herre, som naglades fast på dig; Han störtade vår bedräglige fiendes makt och upplöste förbannelsen.

Vers 8: Jag vill tacka Herren av allt mitt hjärta; jag vill förtälja alla dina under.

Låtom oss höja våra röster och lovsjunga det dyrbara Korset med sånger; låtom oss kyssa det och ropa: O ärbara Kors, helga våra själar och kroppar med din kraft. Bevara dem som vörda det med sann aktning från all fiendens illvilja.

Ära åt Fadern och Sonen och den Helige Anden.

Alltings Herre har i en liknelse lärt oss att fly de onda fariséernas stolta tankar och Han har anvisat oss alla att icke vara högmodiga. Han Självt blev vår förebild och exempel, ty Han uttömde Sig Självt ända till döden uppå Korset. Låtom oss därför uppsända vår tacksägelse tillsammans med publikanen och säga: O Gud som har lidit för oss och alltjämt förblivit fri från lidelser, befria oss från våra begär och fräls våra själar.

Nu och alltid och i evigheternas evighet. Amen.

Allrämest välsignad är du, o Jungfru och Theotokos, ty genom Honom som blev kött genom dig, togs dödsriket till fånga, blev Adam återkallad, hävdades förbannelsen, befriades Eva, döden dödades, och vi fördes till livet. Därför ropa vi och lovsjunga högt: Välsignad vare Du, o Kriste vår Gud, som behagat göra detta, ära åt Dig.

Stora doxologin

När kören börjar sjunga Stora Doxologin tager prästen rökelsekaret och går tre gånger runt det Heliga Bordet (Altaret) på vilket det dyrbara korset ligger på en bricka dekorerad med basilika och/eller blommor och beröker från de fyra sidorna. När kören sjunger avslutningen Helige Gud . . . till en långsam och värdig melodi tager prästen brickan med korset och bär det på hans huvud till höger runt altaret och ut genom den norra dörren i Templan föregången av de som bär ljus, hexapteryga och rökelse. Prästen går i en cirkel inuti kyrkan

och kommer framför det dekorerade bordet, tetrapodion. Prästen går så runt tetrapodion tre gånger och stannar slutligen i riktning mot de vackra dörrarna och när kören har slutat sjunga säger han:

Präst: Visdom! Stån upprätt!

Prästen placerar så brickan på tetrapodion och beröker ett varv runt medsols under det att han sjunger:

Fräls, o Herre, Ditt folk och välsigna Din arvedel. Förläna Dina troende seger över deras motståndare och bevara Din hjord med Ditt kors.

Kör: Fräls, o Herre, Ditt folk och välsigna Din arvedel. Förläna Dina troende seger över deras motståndare och bevara Din hjord med Ditt kors.(2 ggr)

Om en hierark är närvarande (chorastatei) eller celebrerar träder han efter detta ned från tronen och ställer sig framför Tetrapodion och venererar det dyrbara korset med två prostrationer och kysser det och sedan en tredje gång under det att han sjunger:

Biskop: Ditt Kors, o Härskare hylla vi, och Din heliga Uppståndelse prisa vi.

Biskopen välsignar sedan folket och går tillbaks till tronen under det att kören sjunger: Eis polla eti Despota.

Om präst celebrerar göres följande:

Prästen gör så två prostrationer framför korset och kysser det och gör sedan en tredje prostration under det att han sjunger en gång:

Präst: Ditt Kors, o Härskare hylla vi, och Din heliga Uppståndelse prisa vi.

Kör: Ditt Kors, o Härskare hylla vi, och Din heliga Uppståndelse prisa vi.(2 ggr)

Sedan kommer folket fram och venererar på liknande sätt korset och mottar blommor ur prästens eller biskopens högra hand, som de kysser, under det att kören sjunger:

Den andra tonen (av kejsar Leo)

Kör: Kommen I troende och låtom oss nedfalla och tillbedja inför det livgivande träet, på vilket Kristus, ärans Konung, av egen vilja sträckte ut sina händer. I fordom tid fördärvade fienden oss genom njutning och gjorde oss till flyktingar i exil långt bort ifrån Gud; dock har Kristus nu upphöjt oss till den ursprungliga välsignelsen. Kommen I troende och låtom oss tillbedja träet genom vilken vi har aktats värdiga att krossa våra osynliga fienders huvuden. Kommen I alla folks eldsjälur och låtom oss i hymner lovsjunga Herrens kors. Gläd dig, o Kors, fullkomliga försoning av den fallne Adam. Förhärligade i dig nedlade våra troende kungar genom Din makt Ishmaels folk. Vi kristna kyssa Dig nu med fruktan och förhärliga Gud som naglades på dig. Vi ropa högt: O Herre, som fästes på korset, förbarma Dig över oss, ty Du är god och människoälskande.

Den fjärde plagala tonen

Idag blir skapelsens Härskare och härlighetens Konung naglad på korset; Hans sida blir uppstucken och Han som är Kyrkans sötma får smaka galla och vinäger. Törnekrona sättes på Honom som täcker himlarna med moln. Han

klädes i smädedräkt och Han som utmejslade människan med Sin hand slås av en jordisk hand. Han som kläder himlarna med moln piskas på Sin rygg. Han mottager spott och hån, slag och spydigheter och alla dessa ting uthärdar min Förlossare och Gud för min skull, jag som är fördömd, att Han i sin barmhärtighet må frälsa världen från felsteg.

Ära åt Fadern...

Den fjärde plagala tonen

Idag blir Han som är onåbar i Sitt väsen nåbar för mig och uthärdar Sitt lidande, befriande mig från lidelser. Han som förlänar syn till de blinda blir bespottad av överträdarna och Han ger Sin rygg till prygling för dem som hålles fångna. Då den rena Jungfrun, Hans Moder, såg Honom på korset, grät hon högt i smärta: Ve mig, mitt Barn! Vad är det Du har gjort? Du som var i skönhet skönare än alla dödliga män, uppenbarar Dig nu utan liv och gestalt. Ve mig, mitt Ljus! Jag kan icke utstå att se Dig sovande, och jag är sårad inombords, ett skarpt svärd har genomborrat mitt hjärta. Jag sjunger Ditt lidandes lov, jag tillber Din barmhärtiga godhet: O tålmodige Herre, ära åt Dig.

Nu och alltid...

Den andra plagala tonen

Idag är profeternas ord fullbordade: ty se, vi tillbedja på den plats på vilket Dina fötter hava stått, o Herre, och smakande från frälsningens träd hava vi blivit befriade från våra syndfulla lidelser genom Theotokos förböner, o Du ende människoälskande.